

بررسی عکس العمل سویادرغده زایی و تثبیت ازت بطریق همزیستی
درمقابل سطوح مختلف ازت و پتاس

وحیدمظفری ، شاپورحاج رسولیها ، مهدی کریمی واشرف السادات سجادی
دانشجوی کارشناسی ارشدخاکشناسی ، استادگروه خاکشناسی ودانشیارگروه
زراعت دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی اصفهان وعضوهیئت علمی
موسسه تحقیقات خاک وآب

یکی از مهمترین عوامل تعیین کننده پتانسیل عملکردسویاتغذیه ازت می باشد. در رابطه با ازت ، دومنبع یکی ازت کانی (خاک و کود) ودیگری ازتسی که از تثبیت بطریق همزیستی بدست می آید مدنظر قرار می گیرد، بساتوجه به این مهم ، اثرات متقابل دومنبع مختلف ازت میتوانددرتوصیه کودهای ازته برای این گیاه مفید واقع شود. در این مطالعه ، یک طرح تحقیقاتی درزمینه بررسی عکس العمل سویادرغده زایی و تثبیت ازت بطریق همزیستی درمقابل سطوح مختلف کودهای ازت و پتاس درسال زراعی ۷۲- ۷۱ درمزرعه تحقیقاتی شرودان لنجان متعلق به دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی اصفهان به اجرا درآمد. این آزمایش درپنج سطح ازت به مقادیر ۰، ۱۵، ۳۰، ۴۵ و ۶۰ کیلوگرم ازت خالص درهکتار و چهارسطح پتاس به مقادیر ۰، ۳۰، ۶۰ و ۹۰ کیلوگرم K_2O درهکتار بصورت یک طرح فاکتوریل در قالب بلوکهای کامل تصادفی درسه تکرار پیاده گردید. بذور سویا قبل از کشت توسط نیترژن (ریزوبیوم ژاپونیکم) تلقیح و سپس کشت گردید. غده های تثبیت کننده ازت در مراحل ذیل مورد بررسی قرار گرفت : ۱- در مرحله شروع گلدهی (R_1) از هر واحد آزمایشی تعداد ۱۸ گیاه بصورت تصادفی انتخاب و غده ها شمارش و میانگین غده برای هر گیاه مشخص شد. ۲- در مرحله شروع تشکیل دانه (R_5) از هر واحد آزمایشی تعداد ۱۸ گیاه بصورت تصادفی انتخاب و پس از شمارش غده هادردمای ۷۰ درجه سانتیگراد خشک وتوزین وتعداد ووزن غده برای هر گیاه مشخص شد. نتایج حاصله نشان داد که سطح کودی K_30N_{15} با $1/8$ و $3/2$ غده در هر گیاه بترتیب در مرحله R_1 و R_5 بالاترین تعداد غده را ایجاد نمود. همچنین همین تیمار بامیانگین وزنی $69/8$ میلی گرم غده در هر گیاه در مرحله R_5 بیشترین وزن غده رانسبت به سایر تیمارها دار بود. در رابطه با اثر تیمارهای مختلف بر عملکرد، تیمارهای $N_60 K_30$ و $N_60 K_90$ بترتیب بیشترین و کمترین عملکرد دانه را تولید نمودند.